

ЕФЕКТИВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

EFFECTIVE MECHANISMS OF PROTECTION OF THE RIGHTS OF BUSINESS ENTITIES

Григор'єва В.В.,
к.ю.н., доцент,
доцент кафедри спеціально-правових дисциплін
Донецький державний університет управління

Стаття присвячена актуальним питанням господарського процесу щодо механізмів захисту прав суб'єктів господарювання. Еволюцію комерційних судів, які створювалися у різні часи та в різних державах, можна досліджувати, вивчаючи діяльність морських, консульських та ярмаркових судів. Викликом сьогодення є розвиток альтернативних (позасудових) способів вирішення господарських спорів за активної участі суб'єктів господарювання.

Ключові слова: судова система, комерційні (торгові) суди, способи захисту прав, претензійний порядок, медіація.

Статья посвящена актуальным вопросам хозяйственного процесса относительно механизмов защиты прав субъектов хозяйствования. Эволюцию коммерческих судов, которые создавались в разное время и в разных государствах, можно исследовать, изучая деятельность морских, консульских и ярмарочных судов. Вызовом современности является развитие альтернативных (внесудебных) способов решения хозяйственных споров при активном участии субъектов хозяйствования.

Ключевые слова: судебная система, коммерческие (торговые) суды, способы защиты прав, претензионный порядок, медиация.

The urgent issues of mechanisms of protection of the rights of business entities are under consideration in the present article. Evolution of commercial courts, which were created at different times and in different states, can be studied by examining the activity of maritime, consular and fair courts. To regulate developed trade turnover as a special legal sphere, there were specific rules and created special courts, special legal provisions were appeared as well as special legal agencies to be guardian of trade relations were created. These judicial institutions differ from existing courts and in accordance with the spirit of trade, its variability and versatility they started to a special kind of legal proceedings. Active participation of business entities in establishment and functioning of trade (commercial) courts, the recognition of commercial practices to be the sources of law, the executive force of implementation of the decisions of the courts were guaranteed not only by the state coercion but also by but also social (corporate) standards.

The effectiveness of the protection of the rights of business entities largely depends on the choice of methods of such protection because they define legal reality of the restoration of violated law as well as the subjects empowered to apply such methods of protection of violated rights and protection procedures in whole.

Along with the modern mechanisms of the protection of the rights they increasingly provide more opportunities to use non-judicial forms of dispute resolution, in particular, economic forms. They are seen as an alternative to state justice as well as extrajudicial forms (procedures) of dispute and conflict resolution. This transition to a market economy, the development of economic freedom and the existence of a complex and bureaucratic judicial system within these conditions encourage business entities to be more interesting to have flexible and operational forms of dispute resolution that are focused on stable business cooperation between contractors.

Key words: judicial system, commercial courts, ways to protect the rights, pre-court procedure, mediation.

Правова система України рухається у напрямі європейської інтеграції, що реалізується у намаганні держави забезпечити умови для виключно правового вирішення господарських спорів. Ефективне та своєчасне розв'язання господарських спорів є засобом усунення дезорганізуючих чинників та підтримання в рівновазі соціально-економічної системи держави. Інтенсивність, кількість та значущість конфліктів набагато підвищується на етапі переходу суспільства до ринкової економіки. Саме такий складний період переживає українське суспільство у цей час, що супроводжується відсутністю теоретико-прикладних досліджень правових спорів узагалі та спорів у галузі економіки зокрема.

Комерція як особливий різновид людської діяльності, спрямований на посередництво між виробниками і споживачами, була результатом економічного життя. Саме розвинутий торговельний обіг утворив із часом свою особливу сферу, зі своєрідним світом інтересів та відносинами сторін – учасників торгів, які відрізнялися від відносин і інтересів загальногромадянських. Для врегулювання цих відносин виникли особливі норми і були створені спеціальні судові установи, які стали на сторожі торговельних правовідносин. Ці судові установи відрізнялися від існуючих судів і відповідно духу торгівлі, її змінюваності та універсальності, застосовували й особливий різновид процесу. Явища ці відзначались вже в античному світі: так, наприклад, в Давньому Римі, в період його розквіту, поряд із загальногромадянським процесом – «actio», існував і особливий вид процесу – «recuperatio», який застосовувався у торговельних справах. Особливостями цих спеціальних форм судочинства були широке застосування звичаїв, відсутність формалізму і швидкість розвитку.

Історію комерційних судів, які створювалися у різні часи та в різних державах, можна досліджувати, вивчаючи діяльність судів морських, консульських та ярмаркових. Формування спеціальної купецької юрисдикції відповідало потребам часу, було зумовлене територіальним розташуванням держави, необхідністю захисту купецького стану [1, с. 40-42].

Пропонуємо звернути увагу на деякі історичні факти, пов'язані з порядком розв'язання торговельних (господарських) спорів, а саме з тим, як формувалися суди та здійснювалося судочинство. Це можливо тільки з урахуванням специфіки розвитку української держави та права, оскільки Україна тривалий час знаходилась під впливом різних держав: Російської імперії, Литви, Польщі.

Так, у Московській державі врегулювання торговельних відносин відбулося з прийняттям Торгового уставу 1653 р., а в наступному – Новоторгового уставу 1667 р. Ці джерела російського права були спрямовані на розвиток торгівлі та захист купецтва від іноземців, тому це впливало не тільки на торгівлю, а й на російський ринок, митну систему.

Саме цими актами розпочався період формування постійно діючих купецьких судів. Так цар Олексій Михайлович постановив «видати справи купецьких людей в одному пристойному приказі, щоб тягатиною по різних приказам їм, купецьким людям, промислів своїх не відбувати» [2, с. 58].

Регламентом від 29 листопада 1753 р. про стягнення мита в Оренбурзі і Троїцькій фортеці наказувалося, щоб спори між купцями у письмовій формі розглядалися магістратом, а усні – «так как и в прочих таможах, по

силе указу 1 февраля 1726 года бывает» [2, с. 44]. Крім цього, наказувалося, щоб купцям і всім торговим людям у їх справах і промислах тяганини не чинили і щоб спори між ними, не звертаючись до справжнього суду, негайно розглянуті були, задля чого при кожному ярмарку затверджувався для руських купців третейський суд, а для іновірців – шарагат, до яких з найкращих людей призначати по два, а до них, коли буде необхідно, додавати ще по декілька людей, кого позивач і відповідач виберуть, і тим третейським судом всілякі спори між купцями розглядати; а якщо хто таким судом буде не задоволений, то справу таких розглядати в митниці у письмовій формі.

У зв'язку з ліквідацією митниць та митних судів Указом Сенату від 05 травня 1754 р. передбачалося, що суд між купецькими людьми здійснюється магістратами і ратушами, вибираючи для цього з купецьких людей по дві особи, а під час ярмарків до виборних включати одного члена магістрату.

Цей історичний період характеризується здійсненням судочинства в усній формі.

Певні зміни у торговельне судочинство внесла судова реформа, яка була проведена за часів Катерини II, у результаті якої була побудована судова система, підвалиною якої став становий принцип формування судів. Характерною була спроба відокремити суд від адміністрації. Указом Сенату від 05 вересня 1784 р. верхні і нижні надвірні суди були сформовані в Архангельську у зв'язку з «стечением в нем иногородных и иностранных для торговли, промыслов и других дел» [9, с. 48].

Затвердження Уставу комерційного суду для Одеси 10 березня 1808 р. було значною подією для українських земель. У доповіді міністра юстиції з цього питання підкреслювалося, що законодавчою комісією були «взяты правила, принятыя большею частью в знатнейших торговых городах Европы» [2, с. 51].

Так Уставом передбачалося, що комерційний суд формувався на виборних засадах, за активної участі у ньому представників від купецької спілки Одеси, які мали комерційний досвід та торгові звичаї.

Цікавим є восьмий розділ Статуту, що регламентував відносини між градоначальником і комерційним судом, оскільки градоначальник в Одесі був представником виконавчої влади і судових форм. Комерційний суд мав письмово повідомляти градоначальника про всі окремі й остаточні вирокі, які підлягали виконанню. У першому випадку градоначальник міг призупинити виконання вироку до того часу, поки справа не буде розглянута формально. У другому випадку він не міг відстрочити виконання, оскільки вирок забезпечувався заставою. Градоначальник давав згоду на виконання вироку відповідно до рішення комерційного суду. Він мав право бути присутнім у суді під час розгляду справи, але не повинен був втручатися в судовий розгляд.

На думку В. С. Балуха, який досліджував діяльність Одеського комерційного суду, він «являв собою приклад вдалої адаптації російського законодавства до буржуазного – західноєвропейського. Він став однією з важливих умов вдалої інтеграції Новоросії, особливо її хлібородної Степної України (у ті часи головного у світі виробника пшениці), в міжнародні торгові ринки» [2, с. 115].

Наступним кроком стала розробка проектів Судових статутів 1864 р. у ході судової реформи, якою була врахована практика діяльності суду присяжних у країнах Західної Європи. В Указі про доведення Судових статутів до громадськості говорилося, що завданнями судової реформи є «<...> встановити в Росії суд швидкий, правий, милостивий, рівний для всіх підданих, піднести судову владу, дати їй відповідну самостійність і взагалі затвердити у народі... повагу до закону» [2, с. 55].

Судові статуті 1864 р. проголосили основні буржуазно-демократичні принципи судочинства: гласність,

усність, змагальність. Так, було запроваджено незалежність суду від адміністрації, формальну незмінюваність суддів, гласність і публічність судових засідань, змагальність процесу, інститути адвокатури, нотаріат тощо.

Запровадження нової судової системи не могло не відбитися на діяльності комерційних судів. Це було дуже дискусійним питанням під час підготовки судової реформи.

Розробка і поява цього проекту спричинили досить жваву дискусію у наукових колах щодо доцільності існування комерційних судів як окремої, особливої судової установи. Після тривалих обговорень науковці і практики дійшли висновку, що комерційні суди мають існувати у місцях жвавої торгівлі, яка спричинює багато суперечок у цій сфері, а також там, де місцеві обставини потребують їх заснування. Крім цього, до складу комерційних судів мають входити не лише юристи, а, навіть більшою мірою, купці (торговці). Це пояснювалось тим, що до торговельних (комерційних) спорів не може бути застосоване цивільне право, яке не враховує специфіку права торговельного.

Однак, єдиної думки щодо права на існування комерційних судів так остаточно вироблено й не було, що, у свою чергу, спричинило періодичні відхилення – у бік позитивного, а іноді й негативного ставлення до цього питання, внаслідок чого комерційні суди протягом історії їх існування неодноразово скасовувалися та відновлювались.

Зміни у торговельному судочинстві знаходилися у безпосередньому зв'язку з великими реформами другої половини XIX ст. і, перш за все, з реформуванням судової системи і міського самоврядування. Слід відзначити, що на кінець XIX ст. комерційні суди існували або як самостійні судові установи, як це було у Росії і Франції, або як особливі судові відділення при загальноцивільних судах Німеччини та Австрії. Для розгляду торговельних справ у загальноцивільних судах могли створюватися окремі засідання за участю осіб торговельного звання, як передбачав проект Австрійського Уставу цивільного судочинства.

Розвиток західних українських земель, які тривалий час перебували під владою Польщі та Литви, також має важливі етапи впливу на розвиток вирішення торговельних (господарських) спорів.

До кінця XIV ст. суд Великого князівства Литовського був подібний до суду Київської Русі. Вся повнота судової влади належала князю. Окремо існував церковний суд. Свої суди мали міські та сільські громади. У результаті розвитку державно-правових інститутів на кінець XIV ст. склалася така система судів: великокнязівський – суд з необмеженою компетенцією, територіальні суди (обласні, суди державля-намісника), домініальні – одноосібні суди магнатів та шляхти над селянством, земські суди – у всіх повітах, гродські (замкові) – вони судили шляхту, міщан та селян, яких звинувачували у важких кримінальних справах, підкоморські суди розглядали суперечки про землю, у громадах діяли найдавніші за часом громадські (копні) суди. Важливим джерелом права було Магдебурзьке право.

Ще одним історичним поступом у формуванні судової системи є друга половина XVII ст. – XVIII ст. у період Гетьманщини. Судова система Лівобережжя України мала складну та розвинену внутрішню структуру.

Так можна визначити судові органи за ієрархією: вищі, такі як суди генеральних і старшинських рад, гетьмана, Генеральна військова канцелярія, Генеральний військовий суд, та регіональні – полкові, сотенні та місцеві суди. За становою юрисдикцією – козацькі суди і суди міського стану, селянські, духовенства та іноземного купецтва. А також за предметною підсудністю – суди загальної компетенції та суди спеціальної компетенції. До судів спеціальної компетенції можна віднести вищі суди Гетьманщини у військових та політичних справах, духовні, домініальні, цехові, купецькі, ярмаркові та митні суди.

Магістратські і ратушні суди розглядали у першій інстанції цивільні і незначні кримінальні справи міщан та се-

ляв, які знаходилися під юрисдикцією міських магістратів і ратуш, а у другій інстанції – апеляції посполитих селян на рішення сільських судів [3, с. 38; 4, с. 82-83, 756-758].

Поряд з магістерськими та ратушними судами у містах при органах ремісничого цехового самоврядування діяли цехові суди. Ці суди розглядали внутрішні цехові справи ремісників, їх справи з представниками інших цехів та справи з міським правлінням, справи про недоброякісну конкуренцію, щодо яких цех мав право апелювати до гетьманського суду. Також цеховими судами виконувалися контрольні-наглядні функції відносно цехів, які виробляли непрофільну для них продукцію. Кримінальні справи цеховими судами не розглядалися. Цехове самоврядування фактично було складною частиною міського самоврядування, тому цехові суди були підконтрольні магістрату та ратуші, а пізніше у значній мірі полковим і сотенним судам. Особливістю устрою цехового суду була його багатоступеневість: суд цехмейстерів та суд загального збору цеху. Така структура передбачала наявність апеляційних інстанцій у системі цехового суду, що забезпечувало йому автономну обмеженість у системі міського самоврядування. Інстанцією, яка надавала остаточність рішення цехового суду був магістратський (ратушний) суд [5, с. 37].

Ярмаркові та митні суди мали спеціальну компетенцію і створювалися полковими та місцевими правліннями при необхідності вирішення цивільно-правових спорів та конфліктів, які мали місце при проведенні ярмарків, торгів та при перевезенні товару через митні пункти. Ці суди не вели документації, мали усний характер, а письмова форма використовувалася у разі передачі справ у полкові суди [3, с. 53; 6, с. 40].

Серед купецьких судів особливе місце займав суд Грецького ніжинського братства. Цьому суду були підсудні цивільні справи, які виникали між грецькими купцями – членами братства, а також справи осіб, які знаходяться в услугоуванні. Юрисдикція цього суду розповсюджувалася і на справи купців братства з румунськими, вірменськими та іншими іноземними купцями. Остаточні рішення за такими справами приймав гетьман. Справи грецьких купців з українцями розглядали українські суди. Рішення суду Грецького ніжинського братства видавалися у формі декретів та виконувалися українською адміністрацією. Вищою інстанцією був суд Гетьмана, який мав право передати справу на розгляд іншому суду за власним розсудом. Грецький суд також організував розгляд справ третейськими судами при ніжинській полковій канцелярії – купецькими «компромісними» судами, у яких були присутні елементи арбітражування. Ці суди розглядали справи між членами братства, а також за скаргами на грецьких суддів з боку інших осіб. Підкорення рішенням компромісних судів сторони гарантували погрозою приниження гідності негідних. Необхідно вказати, що поряд із гетьманськими універсалами, ордерами, самодержавними статутами і грамотами нормативними джерелами для суду Грецького ніжинського братства були конституції візантійських імператорів, що містились у Арменопуло.

Судочинство в Галичині у складі Австро-Угорщини пройшло складну еволюцію, яка привела до скасування наявних феодальних пережитків. Воно, на нашу думку, прагнуло прийняти нові ідеї та вимоги часу, засвоїти і реалізувати прогресивні загальноєвропейські принципи формування судової системи та судочинства, які б відповідали потребам і вимогам буржуазного розвитку суспільства. Це особливо виявлялося у повітових судах, що діяли як суди першої інстанції. Вони були нижчою ланкою судової системи, мали безпосередній контакт з населенням, розглядали найбільшу кількість справ. За кадровим складом, стилем роботи і духом повітові суди в Галичині були найбільш українськими з-поміж усіх інших, тому є всі підстави вважати, що українці зробили певний внесок у закладення підвалин основної ланки судової системи

Австро-Угорщини. Спеціальні суди (військові, торговельні, промислові та ін.), незважаючи на певний анахронізм, також збагатили поточну судову практику органів правосуддя.

1772 р. для Східної Галичини та Буковини, зокрема як складових вже Австрійської імперії, ознаменувався зміною польського права на австрійське. Збірники судових, політичних і крайових законів були обов'язковими до виконання в усіх провінціях та у 1848 р., із метою оприлюднення законів, замість збірників почали видавати «Вісник державних законів» і «Вісник крайових законів». Проте лише на початку XIX ст. австрійська правова система у Галичині стала панівною [7, с. 349-350].

Так можна констатувати, що захист прав та інтересів купецтва (торгових людей) здійснювався загалом шляхом самозахисту. Судові органи лише «допомагають» сторонам і за це одержують винагороду (арт. 99 Руської Правди) [8, с. 29-30].

Ефективність захисту прав суб'єктів підприємництва багато в чому залежить від вибору способів такого захисту, оскільки ними визначається як реальність відновлення порушеного права, так і суб'єкт, правомочний застосовувати такі способи захисту порушеного права, порядок захисту в цілому.

З набуттям незалежності Україна зіткнулася з багатьма проблемами, зокрема забезпечення дієвого механізму захисту прав і свобод людини, однак на цьому шляху більше уваги приділялося утвердженню судової гілки влади. Побудована судова система, спрямована на реалізацію конституційної функції правосуддя, має істотні проблеми, про що свідчить неодноразові намагання її реформувати з метою повернення рівня громадської довіри до суду.

Поряд з тим сучасні механізми захисту прав у більшій мірі надають можливості для використання неюрисдикційних форм вирішення спорів, зокрема господарських (економічних). Вони розглядаються як альтернатива державному правосуддю.

Претензійний порядок вирішення спорів у нашій країні має нормативно-правове забезпечення, а саме: розділ II Господарського процесуального кодексу України, ст. 222 Господарського кодексу України, спеціальний порядок передбачений: Кодексом Торговельного мореплавства України, Повітряним кодексом України, Статутом залізниць України, Статутом автомобільного транспорту України. Інститут досудового (претензійного) порядку має сталу практику.

Інститут позасудового розв'язання господарських (комерційних) спорів найбільш популярний у зарубіжних країнах, зокрема переговори (negotiation), посередництво (mediation), арбітраж (arbitration), міні-суд (mini-trial), незалежна експертиза щодо встановлення фактичних обставин справи (neutral expert fact-finding), омбудсмен (ombudsman), приватна судова система (private court system).

В Україні в певній мірі знайшла реалізацію ідея третейських судів, сутність яких полягає у тому, що вони є громадськими органами цивільної юрисдикції, котрі обираються за спільним погодженням самими сторонами для розв'язання конкретного господарського спору [9, с. 232-236].

Ефективним способом вирішення господарських спорів є медіація, коли в ході посередництва незалежна третя сторона (медіатор) допомагає учасникам конфлікту протягом нетривалого часу знайти сумісними зусиллями рішення, яке задовольнить обидві сторони, тобто є бажаним, або прийнятним для кожної сторони.

Фактично в Україні така результативна процедура вирішення спорів мало використовується, здебільшого у відносинах із закордонними контрагентами. Це можна пояснити специфічними умовами українського суспільства, оскільки ми очікуємо чіткої регламентації й прямої вказівки закону. Крім того, непопулярність цього способу захис-

ту можна пояснити небажанням практикуючих юристів використовувати потенціал даної процедури, що потребує додаткових знань та зусиль.

Підсумовуючи, можна зазначити, що світова практика, зокрема й європейських країн, для вирішення гос-

подарських (комерційних) конфліктів використовує альтернативні, позасудові, механізми вирішення спорів, які спрямовані на добровільне, економічне та оперативне розв'язання спору, що дозволяє зберегти партнерські відносини на майбутнє.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шершеневич Г. Ф. Курс торгового права. Т. IV : Торговый процесс. Конкурсный процесс / Г. Ф. Шершеневич. – М. : Статут, 2003. – 550 с.
2. Балух В. С. Історія комерційних судів : Історико-правове дослідження на прикладі Одеського комерційного суду (1808–1917) / В. С. Балух. – О. : Юрид. літ., 2006. – 168 с.
3. Падох Я. Грунтове судочинство на Лівобережній Україні у другій половині XVII – XVIII ст. / Я. Падох. – Львів : Наук. т-во ім. Т. Шевченка, 1994. – 194 с.
4. Права, по которым судится малороссийский народ / под ред. проф. А. Ф. Кистяковского. – К. : Университетские известия, 1879. – 844 с.
5. Пашук А. Й. Організація судів на Україні в другій половині XVII ст. / А. Й. Пашук. – Харків : ХДУ, 1961. – 256 с.
6. Пашук А. Й. Суд і судочинство на Лівобережній Україні в другій половині XVII–XVIII ст. (1948–1782) / А. Й. Пашук. – Львів : Вид-во Львівського ун-ту, 1967. – 241 с.
7. Терлюк Я. І. Історія держави і права України (Доновітній час) : навчальний посібник / Я. І. Терлюк. – К. : Атіка, 2006. – 400 с.
8. Ковальчук Г. К. Стародавні пам'ятки правової культури України : навчальний посібник до курсу «Основи держави і права України» / Г. К. Ковальчук. – Рівне : РДПІ, 1996. – 107 с.
9. Притика Ю. Д. Правові засади формування і функціонування третейських судів в Україні / Ю. Д. Притика // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – № 2. – С. 232–236.

УДК 346.1

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН З УРАХУВАННЯМ ПРИНЦИПУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

MAIN TRENDS IN ECONOMIC LAW OF FOREIGN COUNTRIES IN VIEW OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Новікова В.С.,
к.ю.н., науковий співробітник відділу проблем модернізації
господарського права та законодавства

Інститут економіко-правових досліджень Національної академії наук України

У статті висвітлено основні тенденції і закономірності розвитку господарського (економічного, комерційного) законодавства зарубіжних країн з урахуванням принципів сталого розвитку. Досліджено підходи до реалізації принципів сталого розвитку в законодавстві окремих зарубіжних країн, визначено перспективні напрями реалізації принципів сталого розвитку в господарському законодавстві України.

Ключові слова: модернізація господарського законодавства, сталий розвиток, принципи сталого розвитку, модернізація, господарське законодавство.

В статье рассматриваются основные тенденции и закономерности развития хозяйственного (экономического, коммерческого) законодательства зарубежных стран с учётом принципов устойчивого развития. Исследованы подходы реализации принципов устойчивого развития в законодательстве отдельных зарубежных стран, определены перспективные направления реализации принципов устойчивого развития в хозяйственном законодательстве Украины.

Ключевые слова: модернизация хозяйственного законодательства, устойчивое развитие, принципы устойчивого развития, модернизация, хозяйственное законодательство.

In the article the author examines approaches to the implementation of sustainable development principles in the legislation of certain foreign countries, and identifies promising areas of implementation of sustainable development in economic legislation of Ukraine. In Ukraine, the Economic Code is the core of economic legislation and it forms the foundation for systematic improvement of this area of law. In view of this, current research is the realization of sustainable development in the economic laws of foreign countries.

Today, almost all countries of the world have a version of the document, which defines the principles of sustainable development. However, it can be argued that they are effective and integrated into society. Most countries are developing a set of measures to implement and promote sustainable development, which includes legislation, government sustainable development strategies, programs or projects on sustainable development indicators and monitoring. The principles of sustainable development are not only sustainable development strategy of individual countries, but also in national legislation, in particular they are in economic legislation.

The principles of sustainable development affect the development of the economic laws of foreign countries and the formation of the specifics of their internal economic relations. These factors, together with national economic features of legal regulation of the economy should contribute to building the conceptual foundations of modernization. Each state has its own path to sustainable development, taking into account the positive experience of state policy in developed countries that have achieved progress towards sustainable development. The basis of modern public policy is the concept of sustainable development. Ukraine needs structural changes in building effective policies that will ensure sustainable economic growth, social issues, improve the environment and ensure successful integration into the global socio-economic environment. The urgency of implementing sustainable development principles into all policy areas defined peaking of global and national problems.

Construction of economy on sustainable development principles declared in the legislation of most countries. Therefore, upgrading economic legislation of Ukraine and its economic adaptation to EU legislation should be based on the principles of sustainable development. Thus, the important role played by positive foreign study experience, particularly through the implementation of sustainable development strategies of leading foreign countries in their economic legislation.

Key words: modernization of economic legislation, sustainable development, principles of sustainable development, modernization, economic legislation.